

Uitvoeringsplan Gladheidbestrijding

2018-2019

Versie 1
1 oktober 2018

Kerngegevens

Projectleider Ralph Noorman
Afdeling BORG
Datum 1 oktober 2018
Behandeling

Planstatus Definitief
Projectnummer
Opdrachtgever I. Keuning
Identificatie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Doel van dit document	4
1.2	Uitgangspunten Gladheidbestrijding	4
1.3	Prioritering	4
1.4	Looptijd	7
2	Werkwijze	7
2.1	Werkzaamheden in Handboek Gladheidbestrijding	7
2.2	Verantwoordelijken	7
2.3	Signaleringsmethode	7
2.4	Uitvoering	7
2.5	Materieel, Milieu & Materiaal	8
2.6	Regeling rusttijden	8
2.7	Communicatie	8
2.8	Meldingen	9
3	Strooiroutes	10
3.1	Routes	10
3.2	Afwijkingen	11
3.3	Risico-inventarisatie en -evaluatie	11
3.4	Evaluatie	11

1 Inleiding

1.1 Doel van dit document

Elke wegbeheerder heeft op grond van artikel 15 e.v. van de Wegenwet een zorgplicht om wegen in een goede en veilige staat te laten verkeren. Hierbij hoort ook de bestrijding van gladheid. Het gaat hierbij om een inspanningsverplichting en niet om een resultaatsverplichting.

Op grond van artikel 6:162 van het Burgerlijk Wetboek bestaat er een risicoaansprakelijkheid voor de wegbeheerder voor wegen die niet voldoen aan de eisen die men daaraan gegeven de omstandigheden mag stellen en daarvoor gevaar opleveren voor personen en/of zaken.

Aangezien het gaat om een inspanningsverplichting is het van belang om duidelijk te hebben wat inwoners van Gooise Meren mogen verwachten tijdens gladheid. In dit Gladheidsbestrijdingsplan Gooise Meren 2017-2018 staat aangegeven hoe we de gladheid het komende jaargetijde gaan bestrijden.

1.2 Uitgangspunten Gladheidsbestrijding

Zorgdragen voor voldoende gladheidsbestrijding is nodig om een veilig gebruik van de openbare ruimte tijdens de wintermaanden te garanderen. Dit is een taak van de wegbeheerder op grond van artikel 6:172 en 6:162 BW.

In de Visie Buitenruimte is in januari 2018 het volgende vastgesteld:

Bij inrichting en beheer krijgen kwetsbare groepen - fietsers, voetgangers, mensen met een beperking - de hoogste prioriteit.

Bij gladheidsbestrijding hanteren we de prioriteiten hoog en middel uit de richtlijnen en aanbevelingen van het kennisplatform. Wij strooien op de belangrijkste wegen en fietspaden. Verder stellen wij in de winterperiode strooizout beschikbaar voor de gladheidsbestrijding op stoepen door inwoners.

Het beleid van de gemeente is erop gericht dat het hoofdwegennet, de busroutes en het hoofdfietsnetwerk beschikbaar zijn tijdens winterse omstandigheden. Als uitzondering hierop gelden extreme weersomstandigheden zoals langdurige sneeuwval en ijzel.

Het beleid van de gemeente is erop gericht de milieubelasting ten gevolge van de gladheidsbestrijding zo minimaal mogelijk te laten zijn. Zij doet dit door te zorgen voor een minimaal gebruik van dooimiddelen en door ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk milieubelastende stoffen in de omgeving komen.

1.3 Prioritering

Er wordt bij de routing geen onderscheid gemaakt tussen de prioriteiten 'hoog' en 'middel'. Bij aanhoudende, langdurige te verwachten gladheid worden parkeervoorzieningen, trappartijen en bushaltes ook gestrooid.

In de onderstaande tabellen zijn in de prioriteiten die CROW heeft benoemd weergegeven. Van deze prioriteiten strooien wij bij normale gladheid de prioriteiten hoog en middel. Bij extreme weersomstandigheden als sneeuwval of ijzel wordt enkel de prioriteit hoog gestrooid.

Richtlijnen voor gladheidsbestrijding op wegen buiten de bebouwde kom						
Categorie	Maximum snelheid (km/h)	Kenmerken	Prioriteit	Gladheid door bevroering	Gladheid door condensatie	Gladheid door neerslag
Nationale stroomweg	120/100/80	autosnelweg	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (2 uur)*

Regionale stroomweg	100	autoweg, vluchtvoorzieningen, fysieke rijbaanscheiding, doorgetrokken kantmarkering, ongelijkvloerse kruisingen	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (2 uur)*
Gebiedsontsluitingsweg I	80	2x2 rijstroken, rijbaanscheiding, gelijkvloerse kruispunten, onderbroken kantmarkering	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
Gebiedsontsluitingsweg II	80	2x1 rijstroken, rijbaanscheiding, gelijkvloerse kruispunten, onderbroken kantmarkering, doorgetrokken dubbele asmarkering	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
Erftoegangsweg I	60	1 rijloper, onderbroken kantmarkering, geen asmarkering	middel	preventief	preventief	preventief en curatief (4 uur)*
Erftoegangsweg II	60	1 rijloper, geen kant- en asmarkering, fiets op de rijbaan	middel	preventief	preventief	preventief en curatief (4 uur)*
Vrijliggend fietspad	40	vrijliggend fietspad	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
* De genoemde richttijden gelden voor curatieve strooiacties.						

Richtlijnen voor gladheidsbestrijding op wegen binnen de bebouwde kom						
Categorie	Maximum snelheid (km/h)	Kenmerken	Prioriteit	Gladheid door bevroering	Gladheid door condensatie	Gladheid door neerslag
Gebiedsontsluitingsweg	70/50	2x1 of 2x2 rijstroken, rijbaanscheiding, onderbroken kantmarkering, geen fiets op de rijbaan, bromfiets op de rijbaan (50 km/h), gesloten verharding	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
Erftoegangsweg	30	1 rijloper, geen rijbaanscheiding, geen kant- en asmarkering, fiets en bromfiets op de rijbaan, bij voorkeur open	laag	curatief (48 uur)**	curatief (48 uur)**	curatief (48 uur)**

verharding						
Vrijliggend fietspad	30	vrijliggend fietspad	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
Busbaan/busstrook	50/30	busbaan of busstrook	hoog	preventief	preventief	preventief en curatief (3,5 uur)*
* De genoemde richttijden gelden voor curatieve strooiacties. ** Op erftoegangswegen, woonerven en parkeervoorzieningen binnen de bebouwde kom wordt alleen gestrooid bij langdurige gladheid en dan curatief. Als de gladheid zich slechts enkele uren voordoet, wordt op deze wegen en voorzieningen niet gestrooid.						

Aanbevelingen voor gladheidsbestrijding op verschillende wegcategorieën binnen de bebouwde kom						
Categorie	Maximum snelheid (km/h)	Kenmerken	Prioriteit	Gladheid door bevriezing	Gladheid door condensatie	Gladheid door neerslag
Winkelgebied	5	winkelgebied	hoog/middel	curatief (3 uur)**	curatief (3 uur)**	curatief (3 uur)**
Woonerf	5	woonerf	laag	curatief (48 uur)*	curatief (48 uur)*	curatief (48 uur)*
Parkeer voorzieningen	5	openbare parkeervoorzieningen	laag	curatief (48 uur)*	curatief (48 uur)*	curatief (48 uur)*
Speciale bestemmingen	50/30	wegen en voetpaden naar openbare voorzieningen (ziekenhuis, politie, brandweer, gemeentehuis, bibliotheek, bejaardenhuis, scholen)	middel		wegen preventief, voetpaden curatief (3 uur)**	wegen preventief, voetpaden curatief (3 uur)**
* Op erftoegangswegen, woonerven en parkeervoorzieningen binnen de bebouwde kom wordt alleen gestrooid bij langdurige gladheid en dan curatief. Als de gladheid zich slechts enkele uren voordoet, wordt op deze wegen en voorzieningen niet gestrooid. ** In winkelgebieden en op voetpaden naar openbare voorzieningen wordt alleen gestrooid tijdens de dagdienst en dan curatief.						

In aanvulling op de door de CROW benoemde speciale bestemmingen worden de volgende bestemmingen toegevoegd:

- het station (prioriteit hoog);
- de marktterreinen (prioriteit middel);
- de 'Huisartsen Onder Een Dak', de zogenaamde HOED, of zorgverzamelgebouwen (prioriteit hoog);
- Naarden Vesting (prioriteit hoog);
- Begraafplaatsen (prioriteit hoog);
- steile hellingen (prioriteit middel);
- trappartijen (prioriteit middel).

Hoewel ook voetgangers een kwetsbare doelgroep vormen binnen de gladheidsbestrijding, worden er geen voetpaden, ook niet bij de speciale bestemmingen meegenomen. Voor de bestrijding van gladheid op voetpaden stelt de gemeente zout ter beschikking en verwachten wij zelfwerkzaamheid van onze inwoners.

Bij aanhoudende sneeuw en ijzel worden tijdens de reguliere werktijden ook straten met veel hoogteverschillen, trappartijen en bushaltes meegenomen (gedeelte van de prioriteit laag, tijdens werktijden buitenpersoneel, curatief strooien). Het trottoir valt in het kader van de gladheidsbestrijding niet onder de rijbanen van de in het gladheidsbestrijdingsplan opgenomen wegen.

1.4 Looptijd

Het uitvoeringsplan gladheidbestrijding beslaat de periode van week 44 in 2018 tot en met week 13 in 2019. Indien uit de evaluatie geen wijzigingen voortvloeien, kan het plan ongewijzigd doorlopen naar het volgende gladheidbestrijdingsseizoen.

2 Werkwijze

2.1 Werkzaamheden in Handboek Gladheidbestrijding

De gemeente Goose Meren heeft een Handboek Gladheidbestrijding. Hierin zijn alle activiteiten, de organisatie en werkwijzen opgenomen voor de bestrijding van gladheid, inclusief de inzet van mensen, materieel en materiaal, de kerngegevens van de aanliggende wegbeheerders en het werkgebied. Jaarlijks wordt het handboek voor aanvang van het gladheidbestrijdingsseizoen geactualiseerd. Tevens worden er in het Handboek registraties bijgehouden van alle uit te voeren en uitgevoerde activiteiten.

2.2 Verantwoordelijken

Het afdelingshoofd BORG is gemandateerd om jaarlijks het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding met daarin alle strooiroutes vast te stellen. De coördinator Beheer en Service (coördinator gladheidsbestrijding) is verantwoordelijk voor de uitvoering en het vaststellen van het Handboek Gladheidbestrijding.

Gedurende de winterperiode is er piketdienst voor de gladheidsbestrijding. De dienstdoende strooicoördinator is verantwoordelijk voor de tijdige en juiste inzet van de strooiacties.

Aan het begin van het seizoen vindt er een kick-off plaats aan alle uitvoerende medewerkers met daarin een presentatie met de wijzigingen ten opzichte van voorgaand jaar, afspraken met betrekking tot veiligheid en consignatie en een vlootshouw op de uitruklocaties waarbij al het in te zetten materieel wordt gecheckt. Aansluitend worden de routes gereden.

2.3 Signaleringsmethode

De gemeente heeft de beschikking over een meetpunt in de weg waar de temperatuur van het wegdek en de hoeveelheid zout op het wegdek wordt gemeten. Met de informatie van dit meetpunt kan de dienstdoende strooicoördinator bepalen of er een strooiactie plaats moet vinden. De strooicoördinatoren hebben een opleiding gehad met betrekking tot het meetpunt. De handleiding is opgenomen in het Handboek Gladheidbestrijding.

Daarnaast heeft de gemeente de beschikking over de regionale gladheidsverwachting van het weerbureau Meteoconsult waarmee het optreden van gladheid door de dienstdoende coördinator gladheidsbestrijding kan worden bepaald. Het abonnement met Meteoconsult voorziet in de meest actuele weergegevens en verwachtingen 24 uur per dag. Deze gegevens zijn voor de dienstdoende gladheidscoördinator ieder moment opvraagbaar op de internetsite www.gladheid.nl. Deze regionale gegevens bestaan onder andere uit lucht-, dauw- en wegdektemperatuur, bewolgingsgraad, geleiding, kans op neerslag, informatie vanuit het meetpunt, etc. Tevens verstrekt een dienstdoende meteoroloog van Meteoconsult 24 uur per dag via de website een regio specifiek strooiadvies aan de dienstdoende gladheidscoördinator. Ook ontvangt de dienstdoende coördinator gladheidsbestrijding bericht van de uitruk van Rijkswaterstaat. Op basis van de beschikbare data wordt door de dienstdoende gladheidscoördinator de beslissing genomen een strooiactie te starten.

2.4 Uitvoering

Als wordt overgegaan tot de bestrijding van gladheid worden de dienstdoende ploegen opgeroepen. De gladheidsbestrijding is onderverdeeld in elf routes. Afhankelijk van het resultaat van de gladheidsbestrijding en de weersverwachting, bepaalt de coördinator gladheidsbestrijding het verdere verloop.

Er wordt in principe preventief gestrooid. De werkzaamheden kunnen in principe 24 uur per dag worden uitgevoerd. Alle uitgevoerde werkzaamheden worden vastgelegd in het Handboek Gladheidbestrijding.

2.5 Materieel, Milieu & Materiaal

Ter bestrijding van de gladheid heeft de gemeente Gooise Meren de beschikking over elf eigen strooiers, negen sneeuwplougen en twee sneeuwborstels. In de gemeente Gooise Meren strooien we vier van de elf routes middels de natstroommethode. Tegelijk met het droge zout mengen we pekkel (zoutwater). De andere routes strooien we met steenzout/vacuümzout. Als strooimiddelen wordt dus gebruik gemaakt van wegeenzout en pekkel. Voor de opslag is op twee van de drie gemeentewerven een zoutloods aanwezig (in Naarden, Energiestraat 5, en Bussum, Huizerweg 51). Deze loods en zijn voorzien van een vloestofdichte vloer. Ook is er met ingang van 2014-2015 weer gebruik gemaakt van de zoutloods van Rijkswaterstaat in Naarden.

In beginsel worden niet meer wegen gestrooid dan de prioriteiten hoog en middel om de hoeveelheid zout niet meer te laten zijn dan strikt noodzakelijk.

Inwoners van Gooise Meren kunnen zonder afspraak gratis zout ophalen bij de gemeentewerven aan de Tesselschadelaan (Muiden en Muiderberg), Energiestraat (Naarden) en Huizerweg (Bussum). Net buiten de poort staat op elke werf een zoutbak. Bij een zouttekort komt deze mogelijkheid te vervallen.

2.6 Regeling rusttijden

De rusttijdenregeling is van toepassing. Hierbij worden de Arbowetten en de richtlijnen uit de CAR/UWO in acht genomen. Met de coördinatoren Beheer en Service van de uitvoerende teams zijn sluitende afspraken gemaakt over het inzetten van de medewerkers. De urenregistratie wordt bijgehouden in het Handboek Gladheidbestrijding en verwerkt in het salarissysteem. Bij het opstellen van de roosters wordt met de inzet van de desbetreffende medewerker rekening gehouden zodat er geen problemen ontstaan bij de planning in het reguliere werk. De gladheidbestrijding wordt door teams in een drie ploegendienst uitgevoerd. De teams hebben het volgende schema: 1 week strooidienst, 1 week dagdienst en 1 week vrij. Het rooster is in het handboek Gladheidbestrijding opgenomen.

2.7 Communicatie

Effectieve communicatie is belangrijk voor een goed resultaat van de gladheidbestrijding.

Externe communicatie

Bij externe communicatie staat de weggebruiker centraal. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de inzet van op het gebied van de externe communicatie.

Doelgroepen	Informatie over	Communicatiemiddelen
<ul style="list-style-type: none">• Inwoners (auto-mobilisten, voetgangers en fietsers)• bedrijven• openbaar vervoer• hulp- en nooddiensten• maatschappelijke instellingen (ziekenhuizen, verzorgingstehuizen en scholen)	<ul style="list-style-type: none">• het strooi beleid in algemene zin (inclusief specifieke locaties)• de strooiroutes en hun prioritering• de mogelijkheid om vragen te stellen of klachten in te dienen• wat de weggebruiker, inwoners, ondernemer of maatschappelijke instelling zelf kan doen ten aanzien van de gladheidbestrijding (b.v. gebruik winterbanden, speciaal schoeisel)	<ul style="list-style-type: none">• huis-aan-huisbladen• folders• internet• klantencontactcentrum;• verspreiden van informatie aan ondernemers, wijkorganisaties en maatschappelijke instellingen• dynamische informatie (twitter/Facebook)

2.7.1 Communicatie bij verschillende situaties

- Preventieve communicatie: Bij aanvang van het winterseizoen geeft de gemeente in algemene termen aan hoe de gladheid wordt bestreden. Gewezen wordt op de strooiroutes en hoe de inwoners deze kunnen vinden. Ook wordt aangegeven hoe de inwoners zelf mee kunnen werken aan het bestrijden van gladheid op de stoep en op voetpaden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de gemeentelijke website en social media.
- Communicatie tijdens de gladheid: Via Twitter en Facebook wordt vermeld dat de strooiploegen zijn uitgerukt om de gladheid te bestrijden en worden de inwoners opgeroepen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen om veilig aan het verkeer deel te kunnen nemen. Het Klant Contact Centrum (KCC) wordt ingelicht als zich ergens knelpunten voor doen, zodat zij inwoners bij eventuele meldingen of vragen direct uitleg kunnen geven.
- Communicatie bij ijzel. IJzel kent een hoge mate van onvoorspelbaarheid en is moeilijk te bestrijden. Inmiddels zijn we redelijk in staat sneeuw te voorspellen, waardoor preventief gestrooid kan worden. Bij ijzel is dit niet mogelijk. In het kader van communicatie en verwachtingenmanagement richting de inwoners worden alle beschikbare communicatieadviseurs ingezet om de waarschuwing over ijzel te verspreiden.
- Communicatie tijdens extreme gladheid of noodplan: Wanneer het noodplan van kracht wordt, wordt dit via de website, lokale en social media gemeld. De hulpdiensten en het KCC worden op de hoogte gebracht, meldingen via Twitter en Facebook worden geïntensiveerd.

De interne communicatie is gericht op de eigen organisatie. De spil in de intern gerichte communicatie is de assetmanager gladheidbestrijding. Hij onderhoudt de contacten met uitvoerende gladheidbestrijdingscoördinator, de chauffeurs (of hun vertegenwoordiger), de weerdiensten, de politie, het klantcontactcentrum, collega's waaronder beleidsadviseurs en communicatie, enzovoort. Communicatie met de pers verloopt via de communicatieadviseurs.

2.8 Meldingen

Inwoners kunnen meldingen over gladheid kenbaar maken via het KCC en het contactformulier Melden bij de gemeente (Meldingen Openbare Ruimte / MOR) op www.gooisemeren.nl. De uitvoerende gladheidscoördinatoren regelen dat deze meldingen worden afgehandeld.

3 Strooiroutes

3.1 Routes

De gestelde prioriteiten hebben geleid tot een elftal routes die in de volgende afbeelding zijn weergegeven.

3.2 Afwijkingen

Bij extreme weeromstandigheden zoals zware of langdurige sneeuwval of ijzel wordt afgeweken van de beschreven routes. Op dat moment wordt door de coördinator gladheidbestrijding besloten enkel op de grootste hoofdwegen (prioriteit hoog) gladheid te bestrijden. Bij langdurige hevig winterweer en een dreigend zouttekort, zoals in de winters van 2009-2010 en 2010-2011, korten we de routes in om de gemeente toch zo goed mogelijk bereikbaar te houden.

Wanneer deze wegen onder controle zijn, wordt overgegaan op het normale strooiplan.

3.3 Risico-inventarisatie en -evaluatie

De voorkomende risico's zijn uitgewerkt in het risicoregister van de afdeling BORG. In het risicoregister van de afdeling BORG zijn enkele specifieke risico's (onzekerheden) en aandachtspunten ten aanzien van de gladheidbestrijding geformuleerd en specifieke beheersmaatregelen opgenomen.

3.4 Evaluatie

Jaarlijks evalueren we het achterliggende gladheidbestrijdingsseizoen. Daarin komen onderdelen aan bod als de organisatie, arbo- en veiligheid, juridische aspecten, communicatie en financiële middelen. Eventuele aanpassingen verwerken we in het Handboek Gladheidbestrijding en/of uitvoeringsplan.